

Konferencja Naukowa

Czytanie Słonińskiego

Oferta dla szkół ponadpodstawowych
i uczestników Bydgoskiego Festiwalu Nauki

Handwritten signature, likely of Stanisław Słoniński.

Program paneli

przeznaczonych dla uczniów szkół ponadpodstawowych
i uczestników Bydgoskiego Festiwalu Nauki

14 listopada 2025 roku (piątek), 9.00–12.30,
Biblioteka UKW, ul. K. Szymanowskiego 3,
Pracownia Pamięć Bydgoszczan i Regionu (I piętro)

9.00–10.30 – panel *Słonimski nieoczywisty*

dr Dobrawa Lisak-Gębala (Uniwersytet Wrocławski)
Fenomen drugowojennej popularności *Alarmu* z perspektywy *sound studies*

Referat przybliży niezwykłą popularność wiersza Antoniego Słonimskiego w obiegu krajowym i emigracyjnym. W latach 1939–1945 obejmowała ona prezentacje radiowe, publikacje w prasie i antologiach, przekłady i prze-pisywanie, publiczne recytacje oraz wykonania pieśni na podstawie wiersza. Możliwe przyczyny popularności *Alarmu* to m.in. trafne, ale i podatne na uniwersalizację, oddanie doświadczeń świadka nausznego podczas nalotów na Warszawę oraz zaproponowanie nośnego modelu wiersza radiowego.

dr Marta Bukowiecka (Instytut Badań Literackich PAN w Warszawie)
Ogłoszenia drobne w oparach absurdu. Słonimski humorysta

W referacie chciałabym się przyjrzeć tekstom humorystycznym Słonimskiego z tomu *W oparach absurdu*, wydanego wspólnie z Julianem Tuwimem. Swoją część tekstów Słonimski umieścił w antologii *Jedna strona medalu*, co pozwala „chemicznie wydestylować” (by użyć jego słów ze wstępu do *Oparów*) jego styl bezpardonowego, ironicznego żartu, opartego na paradoksie jednoczesnego oddalenia i przybliżenia przedstawionego zjawiska od (i do) życiowego prawdopodobieństwa, konkretności, tego, co znane i rozpoznane. Z jednej strony, jak przystało na absurd, opisywane przez niego zjawiska są nie do pomyślenia, z drugiej jednak podane są w literacko przetworzonej użytkowej formie gatunkowej, w pierwotnym kontekście użycia nastawionej na przekaz konkretny i rzeczowy (ogłoszenie drobne, reklama, kronika sądowa, zawiadomienie, artykuł prasowy). Zbiór *W oparach absurdu*, wydany w 1958 roku, chwilę po odwilży, a zbierający teksty z międzywojnia, jawi się dziś jak jedna z zapowiedzi późniejszych przemian literatury (jej sylwiczności, fragmentaryczności i gatunkowej oraz stylistycznej inkluzywności przeciwnej idei ekskluzywnego wysokoartystycznego decorum).

dr Piotr Sitkiewicz (Uniwersytet Gdański)
Antoni Słonimski jako projektant graficzny

Zanim Słonimski dał się poznać jako satyryk, publicysta i poeta, przez kilka lat zdobywał szlify jako malarz, grafik oraz projektant graficzny. Referat ma przypomnieć tę nieco zaniedbaną przez badaczy (i skazaną na zapomnienie przez samego Słonimskiego) sferę jego działalności artystycznej. Sferę interesującą nie tylko ze względu na formę i tematykę jego prac, ale również ze względu na poglądy Słonimskiego na temat sztuk plastycznych i powiązania jego prac graficznych z twórczością literacką.

10.30–11.00 – przerwa

W czasie przerwy będzie można obejrzeć wystawę prezentującą różne wydania dzieł Antoniego Słonimskiego ze zbiorów Biblioteki UKW.

11.00–12.30 – panel *Słonimski i kultura popularna*

Grzegorz Kondrasiuk (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)
„Pogromiciele lwów! Ja z wami – dajcie mi ręce!”. Słonimski i kultura popularna

Podjęmę wątek badań twórczości Słonimskiego w kontekście przemian gatunków kultury popularnej od przełomu XIX/XX w. „Wczesnego” Słonimskiego (*Teatr w więzieniu, Parada*, felietony, recenzje) czytam z perspektywy transmedialnej, śledząc przepływ między jej dawnymi i tworzącymi się gatunkami, jak: cyrk, kabaret, film, literatura popularna (wysoko przez Słonimskiego cenionymi). Zanalizuję stojące za nimi koncepcje sztuki i światopogląd oraz ich przemiany, pytając o wpływ tej młodzieńczej „lekcji kultury popularnej” na późniejszy dorobek.

mgr Michał Łużański (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie)
**„Zeszły z ekranu cienie chwiejne”...
Wokół wierszy filmowych Antoniego Słonimskiego**

Choć w dorobku poetyckim Antoniego Słonimskiego nie powstało wiele wierszy bezpośrednio poświęconych tematyce kina, sztuka filmowa od samego początku zajmowała szczególnie istotne miejsce w zainteresowaniach artystycznych poety. Celem niniejszego wystąpienia jest przybliżenie kontekstów związanych z wierszami filmowymi Słonimskiego. Powstałe na przestrzeni lat 1917–1933 zdają się pozostawać na marginesie poezji tego autora. W istocie jednak podejmują kluczowe zagadnienia nowoczesności w kulturze.

dr Magdalena Lachman (Uniwersytet Łódzki)
Antoni Słonimski – twórca z wyczuciem mody?

W tekstach biograficznych i anegdotach podkreśla się nienaganny, dopracowany wygląd Antoniego Słonimskiego i rozpoznawalne znaki jego garderoby (m.in. nieodłączny kapelusz). O wyczuleniu na kody ubraniowe świadczą też jego utwory, by wspomnieć „płaszcz Konrada” z *Czarnej wiosny* czy akcesoria w *Exegi monumentum*. Warto przyjrzeć się jednak nie tylko, jak upodobania garderobiane i wizerunkowe są funkcjonalizowane u tego pisarza (plastyczność opisu, synekdocha, humor). Pojęcie mody jest u niego uobecnianie także w znaczeniu trzymania ręki na pulsie trendów artystycznych z silną potrzebą ich weryfikowania, w obszarze wyborów literackich i gatunkowych, zasad budowania porozumienia z odbiorcami.

Organizatorzy

Katedra Literatury Polskiej i Rosyjskiej
Wydział Literaturoznawstwa
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego
w Bydgoszczy

Patronat honorowy

PATRONAT HONOROWY

PATRONAT HONOROWY

REKTORA
UNIwersytetu Kazimierza Wielkiego
prof. dr. hab. Bernarda Mendlika

Dofinansowano ze środków Ministra Nauki w ramach
Programu „Regionalna inicjatywa doskonałości”

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

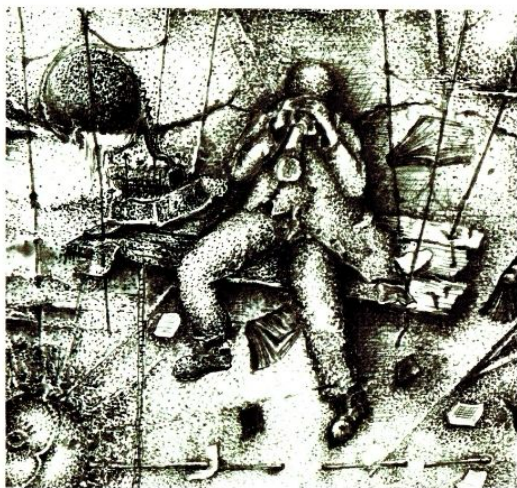

SPOTKANIE Z KATARZYNA BZOWSKĄ

autorką reportażu historycznego
pt. **Chłopiec wyklęty**

Katarzyna Bzowska

CHŁOPIEC WYKLĘTY

Prowadzenie: dr Jakub Osiński

WSTĘP WOLNY

KIEDY I GDZIE?

**12 listopada 2025 r.
(środa), godz. 17.00**

Biblioteka UKW
ul. K. Szymanowskiego 3
Pracownia Pamięć
Bydgoszczan
i Regionu
(I piętro)

**KRZYSZTOF
MAŁSKI**

(1933–2019) absolwent UJ, biolog z wykształcenia, fotograf z zamiłowania. Młodziacy uczestnik powstania warszawskiego, aresztowany za udział w Ruchu Oporu Młodzieży Szkolonej, jeden ze współtwórców Piwnicy pod Baranami.

Specjalizował się w fotografii wieloformatowej, a także chętnie eksperymentował z różnymi technikami fotograficznymi.

Od 1971 r. mieszkał w Londynie, pracując jako fotograf. Jako artysta fotografik brał udział w licznych wystawach.

**KATARZYNA
BZOWSKA**

dziennikarka związana z londyńskim „Dziennikiem Polskim” od 1983 r., redaktor naczelny pisma w latach 1991–2002. Obecnie współpracuje z „Tygodnikiem Polskim” i „Pamiętnikiem Literackim”, wydawanym przez Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie. Za książkę „Mieszkam na wyspie (2016) otrzymała Nagrodę Literacką ZPPnO. Jej „Brexitania” (2021) została uznana przez redakcję „Odry” za jedną z najważniejszych książek o współczesnej Wielkiej Brytanii.

Organizatorzy:

Uniwersytet
Kazimierza
Wielkiego
w Bydgoszczy

Katedra Literatury Polskiej i Rosyjskiej
Wydział Literaturoznawstwa

